

2025 m. Ekonomikos ir verslo olimpiada**Respublikinis etapas. II variantas****II užduotis. Ekonomikos ir verslo žinių testas****(Iš viso 30 balų)**

Apibraukite vieną teisingą atsakymą ir įrašykite teisingą atsakymą į testo pabaigoje esančią lentelę
(*kiekvienas teisingas atsakymas vertinamas 1 balu*)

Testo sprendimui skirtos 45 min.

REGISTRACIJOS NR. (kodas) _____

Registracijos numerį būtina užrašyti ant kiekvieno lapo!

1. Seneliai dažnai skundžiasi, kokios „siaubingos“ šių dienų kainos. Jie prisimena, kad 1970 m. mokėjo vos 0,30 € už gaivų limonadą (darykime prielaidą, kad suma konvertuota į eurus tiksliai), o dabar 2022 m. limonadas už 2,99 € tampa prabangos preke. Tačiau užbaikime šį šeimos ginčą kartą ir visiems laikams. Žinodami, kad vartotojų kainų indeksas buvo 38,8 1970 m. ir 292,7 2022 m., apskaičiuokite, kiek 1970 m. limonadas kainuotų šiandieniniais eurai. Ar senelių limonadas iš tiesų buvo pigesnis, ar jie tiesiog jaučiasi nostalgiskai?
  - a) Limonadas 2022 m. yra brangesnis nei 1970 m., nes 1970 m. limonado kaina, perskaičiuota į 2022 m. eurus, yra 2,26 €, o tai mažiau nei 2,99 €.
  - b) Limonadas 2022 m. yra pigesnis nei 1970 m., nes 1970 m. limonado kaina, perskaičiuota į 2022 m. eurus, yra 3,50 €, o tai daugiau nei 2,99 €.
  - c) Abi kainos yra identiškos, perskaičiavus į 2022 m. eurus.
  - d) Neįmanoma palyginti.
2. Kai kavos puodelio kaina pakilo 5 %, prekybos apimtys sumažėjo 20 %. Ekonomistas, dar nebaigęs savo (jau pabrangusios kavos puodelio), sušuko: „Reikia skaičiuoti elastingumą!“ Koks yra kainos paklausos elastingumas?
  - a) $-\frac{1}{2}$.
  - b) -4 .
  - c) -2 .
  - d) 4 .
3. Ekonomistai studijuojantys vartotojų teoriją daro šias pagrindines prielaidas:
  - a) vartotojai yra racionalūs;
  - b) daugiau yra geriau negu mažiau (išskyrus tokiais atvejais kaip oro tarša) ir vartotojai išleidžia visą biudžetą darydami pasirinkimus;
  - c) mažėjantis abejingumo kreivės nuolydis (MRS);
  - d) visi atsakymo variantai teisingi.
4. Kokia yra atvirkštinė pieno paklausos kreivė (kainos funkcija), jei rinkos paklausos kreivė:
 $D(p)=100-0,5p$?
  - a) $P(q) = 200-2q$.
  - b) $P(q) = 100$.
  - c) $P(q) = 100-0,5q$.
  - d) Neįmanoma apskaičiuoti.

Registracijos nr.: _____

5. Kartelinis susitarimas yra vienas (nors ir nelegalių) būdų paveikti kainą ir padidinti pelną įmonėms. Kaip jis veikia iš ekonominės teorijos perspektyvos?
- a) Įmonės susitaria pakelti kainas išlaikant tą patį produkcijos kiekį rinkoje.
  - b) Įmonės apriboja gamybos apimtį ir maksimizuoja šakos pelną.
  - c) Kartelyje esančios įmonės sumoka kyšius valdžiai, kuri atsidėkoja sumažindama mokesčius karteliui ir taip suteikdama įmonėms konkurencinį pranašumą.
  - d) Įmonės mažina kainas ir didina produkcijos gamybos apimtį taip siekdamos naudotis masto ekonomikos pranašumais.
6. Į knygyną per valandą užėina vidutiniškai 100 potencialių pirkėjų. Tiek pat jų ir išeina. Viduje nuolat randasi apie 30 knygų mylėtojų. Kiek vidutiniškai laiko pirkėjas praleidžia knygyne?
- a) 10 min.
  - b) 12 min.
  - c) 15 min.
  - d) 18 min.
7. Buvęs Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas Adolfas Šleževičius 1996-01-30 transliuotoje laidoje „Kas geresnio premjere“ teigė, kad už 1995 metais sausio mėnesį jo padėtą 250000 litų indėlį buvo sutarta 30% metinė palūkanų norma. Tarkime, kad indėlis buvo padėtas nuo sausio mėn. 1 d. iki kovo mėn. 31 d. Kokios būtų uždirbtos palūkanos už tokio dydžio indėlį, tariant, kad jos skaičiuojamos kas ketvirtį?
- a) 18750 Lt.
  - b) 75000 Lt.
  - c) 83867 Lt.
  - d) 268750 Lt.
8. Per metus įmonė uždirbo 43000 eurų pelno, bet jos išskolinimai irgi išaugo 22000 eurų. Kiek išaugo įmonės turtas?
- a) 11000.
  - b) 22000.
  - c) 43000.
  - d) 65000.
9. Galingiausiai *SpaceX* raketai nešėjai *Falcon Heavy* reikia 27 raketinių variklių *Merlin*, bet jie naudojami ir kitose raketose. Pagal artimiausių metų planus kompanijai prireiks 384 *Merlinų*. Kiek raketinių variklių užsakyti, jeigu žinoma, kad 14% gaminių galutinio griežto testavimo metu išbrokuojami?
- a) 429.
  - b) 438.
  - c) 447.
  - d) 456.
10. Didžiausią planuojamų Lietuvos biudžeto pajamų 2025-aisiais metais dalį, žinoma, sudaro PVM. O koks antras pagal dydį biudžeto pajamų šaltinis?
- a) Akcizai.
  - b) Gyventojų pajamų mokestis.
  - c) Pelno mokestis.
  - d) ES ir kitos finansinės paramos lėšos.

Registracijos nr.: _____

11. Tarkime, kad įmonė per mėnesį parduoda 200 vienetų vienos iš savo prekių. Ribinis pelnas MP(200) parodo:
- pelną pardavus 200 prekės vienetų;
  - pelną pardavus 199 prekės vienetų;
  - faktinį 201-ojo gaminio atnešamą pelną;
  - apytikslį 201-ojo gaminio atnešamą pelną.
12. Aistė turi nedidelę parduotuvę ant ratų, kurioje prekiauja glotnučiais su sėlenomis. Jos verslo mėnesio fiksuotos sąnaudos yra 400 EUR, vieno glotnučio savikaina yra 1 EUR, o pardavimo kaina – 1,5 EUR. Kiek mažiausiai glotnučių Aistė turi parduoti per mėnesį, kad jos verslas būtų pelningas?
- 801.
  - 791.
  - 271.
  - 161.
13. Kuomet akcizo mokesčiu apmokestinamos prekės pasiūla yra neelastinga kainai, o paklausa santykinai elastinga:
- didžiąją akcizo mokesčio dalį dengtų pirkėjas, o prekės kaina rinkoje smarkiai išaugtų;
  - didžiąją akcizo mokesčio dalį dengtų pardavėjas, o gaminio kaina rinkoje didėtų nežymiai;
  - akcizo mokesčio dalys pasiskirstytų vienodai tarp pirkėjo ir pardavėjo;
  - paklausos elastingumas nedaro įtakos akcizo mokesčio pasiskirstymui tarp pirkėjo ir pardavėjo.
14. Tarkime, Jonas ryte valgo obuolius ir suvartojęs penktojo obuolio paskutinį kąsnį, nusprendžia, kad jau gana. Tai reiškia, kad:
- suvartojęs penkis obuolius Jonas patiria maksimalų bendrąjį naudingumą;
  - paskutinio ryte suvartoto obuolio kąsnio ribinis naudingumas lygus nuliui;
  - Jonas daugiau niekada nevalgys obuolių;
  - teisingi a) ir b) atsakymai.
15. Kuris iš teiginių yra teisingas?
- Kaštų sudėties bendrovėse nelemia jų veiklos pobūdis, valdymo stilius, rinka, kurioje veikiama.
  - Trumpojo laikotarpio kaštai yra didesni už ilgojo laikotarpio kaštus, jei pasireiškia gamybos masto ekonomija.
  - Gamybos veiksnių (pavyzdžiui, darbo ir kapitalo) proporcijų keitimas neturi jokio poveikio įmonės kaštų pokyčiams.
  - Produkcijos kiekio didinimas visada lemia vidutinių kaštų mažėjimą.
16. Abejingumo kreivė parodo
- prekių gamybos kiekius, kuriuos galima pagaminti keičiant darbo kiekį vienu vienetu;
  - visus galimus prekės X ir prekės Y kiekių derinius, kurių kiekvienas vartotojui teikia vienodą bendrąjį naudingumą;
  - gaminio gamybos greitį, kurį lemia naudojamų gamybos išteklių konkretus derinys;
  - prekių vartojimo pranašumus ir trūkumus, kuriuos lemia vartotojų naudą maksimizuojantys sprendimai.

17. Vartotojas, įvertindamas prekių kainas, savo pirkinių biudžetą paskirsto optimaliai, kai:
- a) vartotojas kas mėnesį gali nupirkti vis didesnę kiekį prekių;
  - b) vartotojas neišleidžia visų pinigų prekėms ir sutaupo juodai dienai;
  - c) kiekvienos perkamos prekės ribinio naudingumo ir kainos santykis tampa lygūs;
  - d) kiekvienos perkamos prekės naudingumas vartotojui būna kiek mažesnis už galimą maksimalų.
18. Ar įmonės nuosavas kapitalas gali būti neigiamas?
- a) Taip, jei turtas viršija išipareigojimus.
  - b) Taip, jei išipareigojimai viršija turtą.
  - c) Taip, jei pajamos viršija sąnaudas.
  - d) Ne, pagal apskaitos taisykles nuosavas kapitalas privalo būti teigiamas.
19. Kurioje finansinėje ataskaitoje registruojamas įmonės nusipirktas sandėlis?
- a) Balanse.
  - b) Pelno (nuostolių) ataskaitoje.
  - c) Ilgalaikio turto investicinėje sąskaitoje.
  - d) Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitoje.
20. Kas yra ETF?
- a) Energijos taupymo fondas.
  - b) Ekonominių tyrimų filialas.
  - c) Economic trade foundation (ekonominės prekybos fondas).
  - d) Exchange-traded fund (biržoje prekiaujamas fondas).
21. Verslininkas nori skirti paramą savo buvusios gimnazijos neliečiamojo kapitalo fondui. Gimnazijos fondas tikisi 5% metinės investicijų grąžos. Kokią sumą verslininkas turėtų paaukoti, kad iš jos būtų galima kasmet skirti 5000 Eur gimnazijos Šimtadienio šventės išlaidoms?
- a) 100 000 Eur.
  - b) 1 000 000 Eur.
  - c) 250 000 Eur.
  - d) Tokios sumos neįmanoma apskaičiuoti, nes paaukoti pinigai vis tiek kada nors pasibaigs.
22. Į ką investuodami galite gauti dividendų?
- a) Vyriausybės obligacijas.
  - b) Įmonių obligacijas.
  - c) Akcijas.
  - d) Paskolas per sutelktinio finansavimo platformas.
23. Kokį sąryšį apibrėžia Filipso kreivė?
- a) Palūkanų normos ir infliacijos.
  - b) Infliacijos ir nedarbo lygio.
  - c) Nedarbo lygio ir palūkanų normos.
  - d) Infliacijos ir ekonomikos augimo tempo.

24. Kokiu atveju bendrasis nacionalinis produktas (BNP) bus didesnis nei bendrasis vidaus produktas (BVP)?

- a) BNP visada didesnis už BVP.
- b) BNP visada mažesnis už BVP.
- c) Kuomet valstybėje užsienio kapitalo yra mažiau negu tos valstybės kapitalo užsienyje.
- d) Kuomet valstybėje užsienio kapitalo yra daugiau negu tos valstybės kapitalo užsienyje.

25. Kuris iš žemiau nurodytų variantų yra automatinio stabilizatoriaus pavyzdys?

- a) Nedarbo draudimas.
- b) Palūkanų norma.
- c) Išlaidos gynybai.
- d) Intelektinės nuosavybės apsauga.

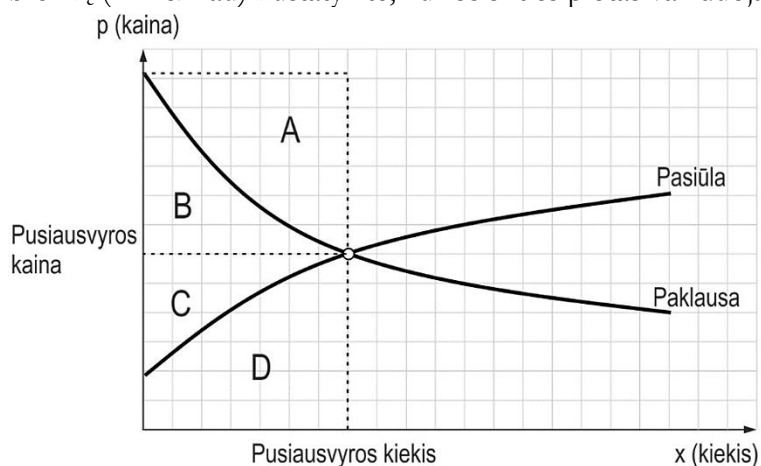
26. Centriniais bankams keičiant palūkanų normas dažnai pokytis nurodomas baziniais punktais. Tarkime, kad Europos Centrinis bankas paskelbė apie 50 bazinių punktų pokytį. Kam jis lygus?

- a) 5% pokyčiui.
- b) 5 procentinių punktų pokyčiui.
- c) 0.5 procentinių punktų pokyčiui.
- d) 0.5% pokyčiui.

27. Kuris iš atsakymų variantų atspindi paslėptinį nedarbą?

- a) Sezoninis nedarbas.
- b) Aukštos kvalifikacijos darbuotojas atlieka žemesnės kvalifikacijos darbą.
- c) Frikinis nedarbas.
- d) Žemos kvalifikacijos darbuotojas atlieka aukštesnės kvalifikacijos darbą.

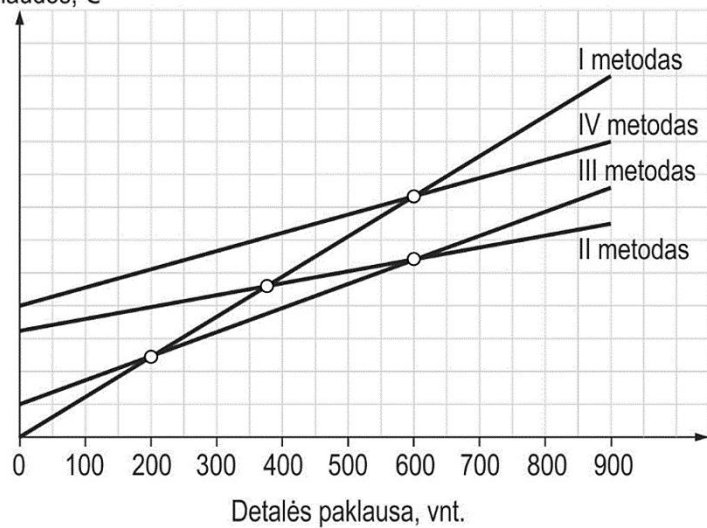
28. Gamintojų perviršis – tai skirtumas tarp kainos, už kurią gamintojai sutinka parduoti prekę, ir tos, už kurią iš tikrųjų parduoda. Kitaip tariant, tai yra pinigų suma, kurią „papildomai uždirba“ visi prekės gamintojai, parduodami prekę brangiau nei galėtų, bet ne brangiau nei už rinkos kainą. Pagal brėžinį (žr. žemiau) nustatykite, kurios srities plotas vaizduoja gamintojų perviršį.

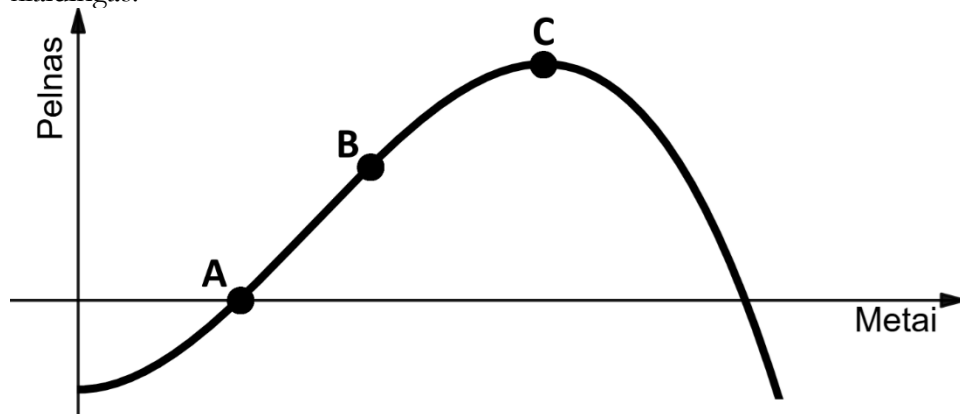
- a) Srities A plotas.
- b) Srities B plotas.
- c) Srities C plotas.
- d) Srities D plotas.

29. Automobilio detalę galima pasigaminti keturiais skirtingais būdais. Kiekviena grafiko tiesė rodo, kaip bendrosios gamybos sąnaudos priklauso nuo detalių mėnesio paklausos. Kuriuo metodu labiausiai neapsimoka gaminti detalės, jei numatoma jos mėnesio paklausa yra 800 vienetų?

Gamybos
sąnaudos, €

- Pirmuoju.
  - Antruoju.
  - Trečiuoju.
  - Ketvirtuoju.
30. Grafike pavaizduota įmonės pelno dinamika laikui bėgant. Kuris iš žemiau išvardytų teiginių yra klaidingas?

- Iki taško A įmonė patyrė nuostolį.
- Taškas A yra sąnaudų padengimo taškas.
- Atkarpoje AB pelnas augo lėčiau, nei atkarpoje BC.
- Taške C įmonės pelnas buvo didžiausias.

Testo atsakymai

Tik vienas teisingas atsakymas

Klausimas	a	b	c	d
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				

Registracijos nr.: _____